

Pædagogisk læreplan for Agerskov Børnehus 2013

Udarbejdet af Agerskov Børnehus
August 2013

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	2
2.	Værdierne i Agerskov Børnehus.....	3
	Ligeværdighed.....	3
	Mangfoldighed	3
	Ansvarlighed	4
3.	Pædagogiske målsætninger i Agerskov Børnehus	5
	Læringsmål.....	5
	Læringsmiljøer	5
	Læring via praksisfælleskab	6
	Læring via vejledet deltagelse.	6
	Læring via deltagende tilegnelse.	6
	Læring via direkte formidling.	6
	Inkluderende læringsmiljøer, der skaber lige deltagelse for alle børn.....	6
	Læringsforståelse	7
4.	Pædagogiske principper i Agerskov Børnehus.....	9
	Børn i udsatte positioner.....	10
5.	Læringsmål i forhold til de 6 nationale temaer.....	13
	Sprog og læsepolitikken.	13
	Småbørnsområdet 0–3 år.....	13
	Småbørnsområdet 3–6 år.....	13
	Sprog	17
	Natur og naturfænomener.....	19
	Kulturelle udtryksformer og værdier.....	21
	Krop og bevægelse.	23
	Den alsidige personlige udvikling.....	25
	Sociale kompetencer	27
	Børnemiljøvurdering	28
6.	Overgange.....	31
	Fra hjem til småbørnsgruppe	31
	Fra dagpleje til institution	31
	Fra institution til skole	32
7.	Dokumentation.....	33
8.	Evaluering af den pædagogiske læreplan.....	34
	Forældreinddragelse	37
9.	En dagligdag i Agerskov Børnehus	39
10.	Litteraturliste.....	40
11.	Bilag.....	41

Indledning

Agerskov Børnehus er en selvejende daginstitution normeret til 58 børn fra 3 – 6 år og en småbørnsgruppe med 8 børn fra 0 – 3 år.

Institutionen ligger i et lokalmiljø, tæt ved svømmehal, hal og skoler samt grønne arealer.

Institutionen har to huse, hvor det ene er et parcelhus, som de kommende skolebørn har til huse i om formiddagen.

Institutionen har gode rammer indendørs, hvor der udover grupperummene er et kreativt værksted, stort rytmikrum, samt køkken, der også bruges til fællesaktiviteter.

Agerskov Børnehus har en stor legeplads med mange muligheder. Småbørnsgruppen har deres eget lille sted, og mulighed for at bruge fælles arealerne.

På den fælles legeplads er der bl.a. udeværksted, bålplads, samt andre udfoldelsesmuligheder for børnene.

Institutionen er aldersopdelt om formiddagen, hvor børnene er i deres basisgrupper, og hvor der er arbejdes målrettet med læreplanstemaerne.

Institutionen har 4 basisgrupper:

- Humlebieerne (småbørnsgruppen), som er i deres basisgruppe hele dagen.
- Myretuen – 3- 4 års gruppen
- Rævehulen – 4- 5 års gruppen
- Krudtuglerne – 5 – 6 års gruppen.

Den pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i socialministeriets nationale seks temaer, og er lavet med det formål at give børnene mulighed for en alsidig udvikling, hvor børnenes læring sker gennem spontane oplevelser, leg og pædagogisk tilrettelagte forløb. Desuden skal den orientere og dokumentere over for nye forældre om institutionen, samt være et udviklingsredskab for personalets pædagogiske arbejde.

Værdierne i Agerskov Børnehus

Værdierne er et fælles, etisk, moralsk og holdningsmæssigt grundlag og er begrundelsen for vores handlinger. Værdierne har betydning for, hvordan vi tænker om, og forstår, andre og hinanden, samt hvordan andre forstår os – forældre og andre samarbejdspartnere.

I Agerskov Børnehus har vi tre værdier:

Ligeværdighed

Ligeværdighed – Den anerkendende tilgang

Ligeværdighed betyder i Agerskov børnehus, at vi værner om barnets personlige integritet, og at barnets spontane livsytringer, meninger, behov og ønsker respekteres og tillægges samme værdi som den voksnes. Ligeværdigheden er således relationel og kommer til udtryk i fællesskaber, der etableres og opstår i institutionen.

Det betyder, at alle børn har en "stemme", og at denne stemme skal høres og anerkendes som værdifuld for fællesskabet.

Det er ikke ensbetydende med, at de voksne skal acceptere alle børnenes handlinger og oplevelser, men vise respekt og imødekommenhed. (Krog og Smidt)

Det betyder, at barnet mødes med:

- Indlevelse og forståelse (Empati)
- Åbenhed, hvor der spørges ind til og undersøges, hvad der foregår i barnet, og vi guider børnene til at spørge ind til hinanden
- Bekræftelse, hvor vi vil dele eller møde barnet i dets oplevelser – vil, vil ikke osv. (handlekompetence i forhold til det empatiske)
- Selvrefleksion og selvafrænsning (en forudsætning for de 3 ovenstående) f.eks. Refleksion over barnets følelser, oplevelser mm

Børnenes stemme vil blive hørt bl.a. ved børneinterview og almindelige samtaler.

Mangfoldighed

Mangfoldighed – Inklusion

Mangfoldighed betyder i Agerskov Børnehus:

- At sociale, kulturelle, personlige og erfaringsmæssige differencer anerkendes, værdsættes og påskønnes, samt opfattes som et aktiv for den samlede institution
- At barnet vil indgå i forskellige fællesskaber, børn/børn, børn/voksne, børn i forskellige aldre, forskellig habitus
- Accept af, at børn er forskellige
- At vi vil være centrum for de flerfaglige indsatser, der kan være omkring børnene (Pedersen m.fl.)

Det vil sige, at barnet møder:

- Et miljø hvor barnet kan være aktivt deltagende
- Sociale fællesskaber, som barnet lærer og udvikles i
- Differentierede fællesskaber: Store/små – barn/barn-fællesskaber, barn/voksne-fællesskaber mm

Børnehuset har indrettet miljøet, så det understøtter børnenes alder og udvikling.

Ansvarlighed

Ansvarlighed – Demokratisk omgangsform

Ansvarlighed betyder i Agerskov børnehus, at alle respekterer gældende regler og retningslinjer i institutionen. Ansvarlighed betyder også, at der fordres til social forpligtigelse og forstået således, at børnenes trivsel i høj grad hænger sammen med det psykosociale miljø de befinder sig i og er en del af.

Det vil sige, at barnet kommer til at indgå i forpligtende fællesskaber:

- I samling, hvor der lyttes til hinanden
- I leg hvor der indgås aftaler og laves kompromisser, og hvor opmærksomheden rettes mod hinanden.
- I voksen-styrede aktiviteter, hvor barnet skal deltage

Her vil barnet opleve demokratiske værdier, have indflydelse på eget liv, og få mulighed for at træffe nogle valg i løbet af dagen.

Børnene får mulighed for at kende og lave fælles regler.

Vi hjælper hinanden med forskellige opgaver f.eks., rydde op og dække bord.

Pædagogiske målsætninger i Agerskov Børnehus

Læringsmål

Ved at sætte læringsmål forstår vi:

At tage udgangspunkt i det enkelte barn og gruppens kunnen og derfra arbejde og udfordre børnene. Hermed menes, at et læringsmål er at udnytte den nærmeste udviklingszone. (Vygotskij, Klafki, Von Oettingen)

I hverdagen vægter vi gruppen højt, da det er vigtigt at det enkelte barn kan fungere i en gruppe. Det er vigtigt, at det enkelte barn kan indgå i relationer til andre børn og voksne. De har brug for venskaber og kammerater, og har brug for at kunne begå sig i disse grupper.

Det pædagogiske arbejde i Børnehuset skal bidrage til at:

At børnene danner sig i fællesskaber. Det er i spejlingen i andre mennesker, at børnene forstår, hvad der er rigtigt og forkert

Alle børn har ret til at deltage i fælleskabet og aktiviteter.

Derfor tilrettes pædagogiske forløb ud fra børnegruppens sammensætning.

Der er mulighed for nogle gange at være en del af det store fælleskab og andre gange for at være i et mindre fælleskab.

At alle børn bliver set og hørt via børneinterview og almindelige samtaler.

Alle børnene støttes i at bidrage til fælleskabet eks ved at være med i fælles gøremål (dække bord)

Der tages udgangspunkt i det enkelte barn, hvor det befinder sig i udviklingen, med omsorg, tryk-
hed, tillid, nærhed og respekt.

Vi giver mulighed for, at barnet kan udvikle sig i forhold til alder og udvikling.

Der er mulighed for at give tid til udvikling f.eks. klippe, klatre, bygge mm.

Læringsmiljøer

I Agerskov Børnehus defineres læringsmiljøer som følgende:

Læring via praksisfælleskab

Denne form for læring knytter sig især til den læring, der sker, når børnene indgår i det sociale fællesskab i Børnehuset. Det liv og den kultur f.eks. nye børn møder, kan vi iagttage. Børnene til-
egner sig gradvis livet og kulturen i Børnehuset, og gør den til egne normer og værdier.

Læring via vejledet deltagelse.

Denne form for læring knytter sig især til den form for læring, hvor der er en voksen, der sætter en aktivitet i gang. Det kan f.eks. være en sangleg, hvor reglerne bliver formidlet til børnene. Senere kan børnene selv sætte legen i gang.

Læring via deltagende tilegnelse.

Her skaffer barnet sig selv viden, kompetencer og kunnen, fordi barnet selv er aktivt deltagende f. eks. i de lege, der sker i løbet af dagen.

Et eksempel:

Et barn kommer og siger til en voksen, "Jeg vil ikke lege med dem i fællesrummet, de leger gymnastik, og jeg går ikke til gymnastik".

Den voksne "Kunne du tænke dig at lære legen gymnastik?"

Barnet "Ja"

Den voksne "Kom vi går ned spørger de andre, om de vil lærer dig det"

Den voksne og barnet går i fællesrummet og spørger.

De andre børn siger "Ja" og lærer barnet nogle forskellige trin og hop.

Efter lidt tid kan barnet øvelserne og vil lege den samme leg om eftermiddagen med nogen andre børn.

Læring via direkte formidling.

Denne form for læring knytter sig især til voksenstyrede aktiviteter. F.eks. når den voksne efter-
spørger konkrete svar på konkrete spørgsmål.

Det sker f.eks. når der trænes trafik, og den voksne spørger: hvilken farve skal lyset være, når vi må gå over vejen.

Inkluderende læringsmiljøer, der skaber lige deltagelse for alle børn.

Vi tilgodeser alle børns behov ved:

- At vi har basisgrupper. Her er der mulighed for tilknytning til gruppens børn og voksne, som giver tryghed og stabilitet i et stort hus
- At vi har mulighed for at arbejde i mindre grupper og på tværs af grupper, alt efter børnenes behov
- At vi har en personalesammensætning, der har forskellige kompetencer, der gør, at børnenes behov bliver tilgodeset i det daglige miljø og i planlagte aktiviteter
- At give mulighed for at indgå i forskellige sammenhænge
- At give mulighed for at danne nye venskaber
- At bruge hele huset og danne relationer uden for basisgrupperne

Læringsforståelse

I Politikens Dansk Ordbog defineres læring som: ” Det at lære sig selv de kundskaber og færdigheder, man har brug for, i det man tager aktivt del i læreprocessen.”

Piaget mener bl.a., at barnet er en aktiv medspiller i sin egen udvikling. Barnets egne motoriske handlinger er helt afgørende. Al indlæring og udvikling af kognitive strukturer sker ved at barnet egenhændigt handler med og håndterer ting i sin omverden. Via de erfaringer barnet gør, opbygger det et forståeligt billede af verden, der gør det stadig bedre til at fungere.

”Barnet skal gribe, før det kan begribe ”. Barnets erfaringer organiseres på en systematisk måde, og erfaringerne udvides hele tiden og revideres via assimilation og akkommodation.

Vygotsky lægger bl.a. vægt på, at indlæring sker ved, at barnet er aktivt og handler med tingene i omverdenen (som Piaget), men samtidig at barnet skal fungere i et socialt samspil med kompetente voksne. ”Undervisning er en betingelse for udvikling”.

Hvor Piaget og Vygotsky taler om faser, siger Daniel Stern, at læringstemaer forbliver intakte og aktuelle livet igennem. Et område der dannes forsvinder aldrig, men videreudvikles livet igennem, og forbliver perspektiver eller måder at opleve sig selv og andre på.

Mange teoretikere har gennem tiderne være henholdsvis enige og uenige om faktorenes betydning.

Behaviorismen siger bl.a., at barnet er afhængig af det ydre miljø, og ikke af arv og biologi.

Konrad Lorenz mener, at barnet er afhængigt af arv, familieforholdene er afgørende for sociale muligheder.

Knud Illeris siger bl.a., at læring er en delfunktion i den menneskelige organisme. Læring er også

en del af vores samspil med de sociale og samfundsmæssige omgivelser. Læring er i høj grad en social skabning, og læringen finder altid sted i et direkte eller indirekte samspil med andre.

Samtidig siger han, at det overordnet drejer sig om at skabe forståelse, mening og funktionsevne, mere end tilegnelse af færdigheder, for at vi som mennesker kan håndtere vores tilværelse optimalt.

Vi kan med andre ord gå fra teori til teori og se, at der ikke er tale om objektive og eviggyldige sandheder. Læring er afhængig af mange faktorer.

Agerskov Børnehus mener, at læring skal ses ud fra mange faktorer, at børn lærer ved at være aktive og sansende i forhold til deres omverden. Børn lærer verden at kende ved at handle aktivt i den.

Som der står i Sølvguiden: "Læring kan opsummeres som barnets bestræbelser på at opnå refleksion (at begribe verden), handling (at agere og kunne i verden) og identitet (at blive sig selv i verden).

Barnet tilegner sig aktivt ny viden om sig selv og omverden, samt udvikler færdigheder og kompetencer.

Det enkelte barn har unikke muligheder for læring. Læring er en kompleks proces, der påvirkes af mange faktorer f.eks. arv, miljø og motivation. Barnet er aktiv i sin egen læring – mere eller mindre støttet af den voksne. Udvikling og læring sker i kraft af gensidighed.

Vi mener altså, at barnet lærer ved at se, røre, opleve og deltage.

Børn lærer ved at blive "skubbet" og udfordret.

Læringen skal tage udgangspunkt i det enkelte barns nuværende udvikling og evne til at modtage ny læring.

Børn lærer på forskellig måde, og det er individuelt, hvilke sanser det enkelte barn bruger for at optage læringen. Børn lærer af det, de voksne siger og gør. De lærer ved anerkendelse og tydelighed. De lærer af gentagelser og af hverdagshændelser. Børn lærer af hinanden og af de voksne. De voksne er rollemodeller, ligesom børn er rollemodeller for hinanden.

Pædagogiske principper i Agerskov Børnehus

Barnet skal kunne omforme sine færdigheder via fællesskabet og oplevelser for at der skabes udvikling og dannelse.

Læring stiller krav til voksenrollen.

Vi skal

- være synlige, tydelige, kunne tage ansvaret og være bestemmende
- være anerkendende i relationerne og inddrage børnene
- kende barnets styrker og svagheder, interesser og kompetencer
- udfordre, støtte og guide, veksle mellem barnets egen styring og den voksnes
- være foran, efter eller ved siden af barnet
- skabe muligheder og rammer for fornyelse, fordybelse og forandring
- stimulere via leg og aktiviteter, og agere reflekterende og observerende
- støtte barnets mulighed for indflydelse
- udfordre barnet inden for nærmeste udviklingszone
- støtte barnet i brugen af elektroniske hjælpemidler

I vores pædagogiske arbejde gør vi meget ud af at udvikle børnene til åbne, nysgerrige og selvbevidste individer.

I gennem vores arbejde bliver børnene dygtige til at erkende deres egne behov, og at fornemme andres behov.

Vi sætter fokus på børnenes udvikling af forståelse for andres ønsker og behov, samt respekt for fællesskabet i hele børnegruppen.

Vi ønsker, at børnene lærer at indgå i forpligtende fællesskaber, hvor alle respekteres og behandles ordentligt og trives, således at der på demokratisk vis kan blive plads til at lytte til hinanden og se alle.

Børn har brug for erfaring i læringen på vej mod selvhjulpethed. De skal tilegne sig en egenkontrol.

Med selvhjulpethed forstår vi færdigheder, som gør barnet mindst muligt afhængig af hjælp i dagligdagen.

Vi vil give dem mulighed for at klare sig bedst muligt, med mindst mulig hjælp.

Selvhjulpethed styrkes ved at opfordre barnet til at medvirke og give hjælp til selvhjælp, hvilket vil

sige, at såvel barn/barn og voksen/barn skal give lidt hjælp, således at barnet selv kan komme videre og få oplevelsen af JEG KUNNE....

Børn i udsatte positioner

I Agerskov Børnehus defineres børn i udsatte positioner, som børn der, der i en periode har brug for en særlig indsats og opmærksomhed. Der kan være sket noget i familien. f.eks. flytning, skilsmisse, død eller andet, der i en periode gør barnet mere sårbart.

Derudover kan der være børn med mere specifikke behov som kræver inddragelse af eksterne samarbejdspartnere f.eks. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)

Vi har udarbejdet et bekymringsbarometer/handleplan, der hænger synligt i Børnehuset.

Når et barn går fra gul til orange udarbejder den ansvarlige pædagog et kompetencehjul og en handleplan, der følges op hver 3. måned.

Særlig forældreinddragelse betyder, udover den almindelige forældrekontakt, når barnet hentes/bringes, at der indkaldes til forældresamtale og udarbejdes referat/vækstmodel.

Det øvrige personale orienteres om handleplanen og de tiltag, der sættes i værk på info- eller personalemøde.

Børn i normal udvikling	Børn der har brug for særlig indsats i institutionen, med almindelig forældre kontakt	Børn der har brug for en særlig indsats, med udvidet forældre kontakt og involvering	Børn som har brug for at vi øger indsatsen med hjælp fra andre fagpersoner
<p>Barnet kan modtage kollektiv besked</p> <p>Barnet er udviklingsmæssigt alderssvarende</p> <p>Barnet er aktivt</p> <p>Barnet kan koncentrere sig</p> <p>Barnet er socialt</p> <p>Barnet hviler i sig selv</p> <p>Barnet har styr på sine ting, f.eks. egne ting i garderobe</p> <p>Barnet har kontakt til sin sult og tørst og kan udtrykke det</p> <p>Barnet gider ikke noget</p> <p>Barnet ved de voksne holder af det</p> <p>Barnet kan lege selv</p> <p>Barnet oplever og viser glæde</p> <p>Barnet er alderssvarende – f.eks. med hensyn til renlighed</p> <p>Barnet kan være kreativt</p> <p>Barnet har nysgerrighed og interesse i om verdenen</p> <p>Barnet har legekammerater</p> <p>Barnet kan udtrykke følelser</p> <p>Barnet har et harmonisk samspil med voksne – personale og forældre</p> <p>Når barnet oplever ubehag reagerer barnet i overensstemmelse med situationen</p>	<p>Barnet har ikke nogen voksenrelationer men vi møder barnet på trods af barnets manglende lyst til samspil</p> <p>Barnet er seksualiserende i sin adfærd</p> <p>Barnet er til tider konflikt søgende</p> <p>Barnet er indelukket</p> <p>Barnets behov er større end de ressourcer vi kan tilbyde</p> <p>Barnet er ukritisk kontaktsøgende</p> <p>Barnet oplever sin uformåen – kan ikke følge/være med de andre børn</p> <p>Barnet isolerer sig – trækker sig fra børnefællesskabet, leger kun med meget yngre børn</p> <p>Barnet har svært ved at prøve nye tiltag</p> <p>Barnet er hyperaktivt</p> <p>Barnets forældre er ekstremt selvoptaget – har fokus på sig selv i stedet for barnet</p> <p>Barnet har svært ved at finde sig tilpas i leg</p> <p>Barnet har svært ved at deltage i institutionens aktiviteter</p> <p>Barnet er i konflikt med sig selv, vil eller vil ikke, tør eller tør ikke, har svært ved at holde fast i en beslutning</p> <p>Barnet er et stille barn, f.eks. kan vi sommetider være bange for at vi overser barnet</p> <p>Barnet har svært ved at holde fokus</p> <p>Barnet er påvirket af familiemæssige kriser, - f.eks. sygdom, skilsmisse og lignende</p> <p>Barnet har massive vanskeligheder, men der samarbejdes godt og understøttende med forældrene</p> <p>Barnet er støjende, urolig, omkringfarende</p>	<p>Barnets forældre har svært ved at samarbejdet med institutionen, det fungerer ikke</p> <p>Barnet har mange konflikter</p> <p>Barnet kan ikke være sammen med andre børn og voksne på en acceptabel måde</p> <p>Barnet har en antisocial adfærd – eks. aggressiv, destruktiv</p> <p>Barnet møder i institutionen med uforklarlige brandsår</p> <p>Barnet er usædvanlig frygtsomt og forskræmt</p> <p>Barnet møder i institutionen med uforklarlige blå mærker</p> <p>Barnet møder op med forsømt hygiejne – snavset, uvasket, lugter, usoigneret</p> <p>Barnet møder i institutionen med kropsmærker efter afstraffelse – bid, rivemærker, røde plamager</p> <p>Barnet møder op med tøj der ikke passer til årstiderne</p> <p>Barnet oplever forældrenes manglende evne til at tage sig af børnene</p> <p>Barnet er usædvanligt nedtrykt, apatisk, bedrøvet</p> <p>Barnet forældre er påvirket af psykisk belastning, - f.eks. arbejdsløshed, sygdom</p> <p>Barnet opfører sig, så vi er usikre på hvorledes det vil klare sig fremover.</p> <p>Barnet har for meget ansvar, og er kommet til at styre, - f.eks. når forældrene har svært ved at sætte sig igennem, som de voksne</p> <p>Barnets udvikling er generelt forsinket, eller forsinket på enkeltområder</p> <p>Barnet har ikke legekammerater</p> <p>Barnet virker forsømt.</p> <p>Barnets forældre har afvigende adfærd</p> <p>Barnet er forsømt kostmæssigt – udviser ekstrem sult</p> <p>Barnet er forsøgt inkluderet i børnegruppen, men det virker ikke til at være muligt, - barnet er svært at rumme af de andre børn og af personalet</p> <p>Barnet mistrives, - f.eks. er barnet aldrig glad, når barnet ikke får de primære behov dækket</p>	<p>Barnet er et barn af forældre der ikke har tilstrækkelig ressourcer</p> <p>Barnet er ikke renligt på det tidspunkt det burde være</p> <p>Barnets forældre er i misbrug og/eller psykisk afvigelse, møder gentagne gang op påvirket i institutionen</p> <p>Barnet fortæller selv om svigt</p> <p>Barnet viser tegn på at være lydfølsom</p> <p>Manglende følelsesmæssig formåen – systematisk adfærd hvor barnet afvises, trues beskrives krænkende, ikke trøstes</p> <p>Barnet oplever sammenfietning af mange forhold, eks. syg mor, barnets vrede og lignende</p> <p>Barnet oplever isolation – barnet holdes hjemme fra institutionen i længere perioder, hindres i samvær med andre børn uden for institutionstiden</p> <p>Barnet er ikke alderssvarende udviklet og har brug for yderligere støtte – eks. fysio/ergoterapeut, sprogstøtte og lignende</p> <p>Barnet viser tegn på at være håndskræk</p> <p>Barnet oplever vold i familien</p> <p>Barnet opfører sig på en sådan måde at vi overvejer at lave særlige tiltag for at inkludere barnet eller søge supervision</p> <p>Barnet er ikke alderssvarende af vækst – vægt og højde</p> <p>Barnet er omsorgssviget, - f. eks. blå mærker og lignende</p> <p>Barnet er fejlermærket.</p>

Handling	Hvad gør vi hver gang?	Hvad er under overvejelse hver gang?	Pædagogisk udgangspunkt
Bekymring	<ul style="list-style-type: none"> • Drøfter det du ser med en kollega! • Udarbejder kompetencehjul • Udarbejder handleplan • Inddrage forældrene 	Bekymringsperiodens længde	<ul style="list-style-type: none"> • Den ansvarlige pædagog fastsætter længden på bekymringsperioden • Skriver iagttagelser og udarbejder kompetencehjul og handleplan
Stuemøde og info- eller personalemøde	Informerer om handleplanen, og aftaler hvem der har forældrekontakten	Forældreinddragelse.	Ansvar og opgavefordeling.
Forældreinddragelse	Udarbejder en vækstmodel, der også er referat	Overvejer om lederen skal med til mødet.	Der skal arbejdes anerkendende i f.t. forældrene – der lægges vægt på, at drøftelserne tager udgangspunkt i barnets ressourcer.
Info- eller personalemøde	Tages op på Info- eller personalemøde	<ul style="list-style-type: none"> • Hvor alvorligt er det? • Hvor hurtigt skal der handles? • Hvad kan vi gøre? 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejder et kompetencehjul og handleplan • Kollegial supervision.
Inddragelse af eksperter /specialister	Klar aftale/information med forældre om inddragelsen.		Samle alt materiale og viden vi har om barnet.

Læringsmål i forhold til de 6 nationale temaer.

Sprog og læsepolitikken.

Småbørnsområdet 0–3 år

Fokusområder og tiltag

Det 0–3-årige barns sprog udvikles gennem trygt samvær, og i kommunikation med forældre og nære voksne, i barnets dagtilbud.

Barnets sproglige udvikling og ordforråd er vigtige elementer for senere læseindlæring. Sprogstimulering sættes i fokus, så børnene oplever lyst og glæde ved sproglige aktiviteter. Der tilbydes mangeartede sproglige aktiviteter. Børnene skal tilegne sig sproglige traditioner og have mulighed for at udvikle deres sproglige kompetencer optimalt.

Sprog- og læsepolitik for skole og dagtilbud i Tønder Kommune

Den læseforberedende undervisning på småbørnsområdet skal indeholde

De voksne snakker med barnet om de dagligdags handlinger og gentager barnets tale korrekt og tydeligt, så barnet føler sig forstået. De voksne læser og snakker med børnene om indholdet i bøgerne (dialogisk læsning). Der skal være mange bøger til rådighed for børnene.

Der skal arbejdes med lyttelege, lege med sprogets lyde og stavelser, rim, remser og sange. Børnene inddrages i skriftsproget via dagligdagens aktiviteter ex. skriver navne på tegninger, laver indkøbsliste etc. Der er blyanter og farver til rådighed for barnet. Der foretages sproglig afdækning af alle 2-årige i dagtilbuddene. I løbet af 2013 implementeres Kompetencehjulet som redskab til afdækningen.

Barnets sproglige udvikling drøftes med forældrene.

Sprog- og læsepolitik for skole og dagtilbud i Tønder Kommune

Småbørnsområdet 3–6 år

Fokusområder og tiltag

Børns interesse for det skrevne sprog udspringer ofte af interessen for at tegne, og interessen for at skrive fører ofte til interesse for læsning. Udviklingen af talesproget og udviklingen af skriftsproget har en positiv gensidig virkning. Der skal arbejdes systematisk med metasproglig be-

vidsthed (sproglig opmærksomhed) – med sprogets forside. Evnen til at se på sproget "udefra" eller "oppefra" udvikles gradvist, men også små børn har glæde af og fornemmelse for sprogets form og system, selv om de ikke har lært at sætte ord på.

Den læseforberedende undervisning på småbørnsområdet skal indeholde

Børnene opfordres til at lave deres egne skriblerier, og der skal være let adgang til skrive – og tegneredskaber. Børnene skal se og opleve skriftsproget anvendt, navnesedler, huskesedler, opskrifter, indkøbssedler, breve osv. De skal opfordres til legelæsning. Der skal arbejdes med lyttelege, med sprogets lyde og stavelser, med rim, remser og sange. Der skal være bogstaver og ord i rummene, så børnene kan undre sig og stille spørgsmål. For børn med behov for en særlig indsats arbejdes der i mindre grupper med specielt tilrettelagt aktiviteter. For børn med behov for en særlig indsats foregår indsatsen i samarbejde med relevante fagpersoner.

Der gennemføres en sprogvurdering af alle børn omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der indikerer en formodning om, at barnet har behov for en særlig sprogstimulering.

Kommunal indsats

For børn, der ikke er tilmeldt et dagtilbud, gennemføres sprogvurderinger af alle børn i alderen omkring 3 år. I forbindelse med sprogvurderingen gøres forældrene opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan optages i et dagtilbud.

Vi bruger understøttende sprogstrategier,

For at

alle børns sprog understøttes, uanset om barnet har et stor eller et lille ordforråd og om det er et – eller to sproget.

Det vil sige at vi bruger:

- åbne spørgsmål
- Følger børnenes interesser
- Fortolker og udvider hvad børnene siger
- Hjælper børnene med at sætte ord på
- Venter på børnenes svar
- Bruger ord børnene ikke kende og relatere dem til børnene kender
- Leg med sproget,
- Bruger rim og remser

Dagligdagen er organiseret så de understøttende sprogstrategier især bruges når.

Der forberedes måltider, hvor børnene er med i små grupper i køkkenet, hvor der snakkes om hvad der skal bruges til maden og hvad der bruges af redskaber, og der snakkes om hvordan man bruger redskaberne og de forskellige råvarer og hvad har vi ellers brugt råvarerne til før. Eks mel bruges til mange ting.

Når der skal dækkes bord. Hvor mange er vi i dag, så skal der tælles og der bliver snakkes om hvilke børn der mangler, og hvad skal der på bordet, dybe eller flade tallerkner, kniv og gaffel eller ske.

Hænder skal vaskes inden der forberedes mad og inden der spises og der bliver snakket om hvorfor nu det er vigtigt

Når der spises sidder børnene ved mindre borde hvor der sidder en voksen, og der snakkes om forskellige ting, der optager børnene, her lærer de både at fortælle og lytte.

I samling.

Læses der, der leges med rim og remser, sanglege.

Der er mulighed for at fortælle, hvad man har oplevet og hvad der betyder noget for en.

Der tages emner op, som venskaber hvordan man kan fortælle når der er noget man ikke vil have eks ved at sige stop eller hente en voksen, eller hvad kan man gøre hvis man gerne vil være med i en leg.

Der tages også de temaer op vi arbejder med i forhold til den pædagogiske læreplan (de seks temaer samt børnemiljøet), der snakkes eks, om der er meget støj i børnehaven og hvis det er hvad kan vi så gøre ved det.

I garderoben.

Her snakkes der om de forskellige beklædningsgenstande, hvordan vejret er i dag, er det til regntøj, støvler eller sanddaler, hvilken sko er til højre fod og venstre fod, hvad farve er din jakke o.s.v

Dialogisk læsning kan opstå spontant i dagligdagen og i samlingen ellers har vi særligt fokus på dialogisk læsning i perioden marts – april hvor der vil være, dialogisk læsning hver dag , Da det er i denne periode vi har særligt fokus på temaet sprog

Leg

Hjælper børnene med at sætte ord på konflikter og følelser samt kropssproget guider når der skal

indgås kompromisser, eller mægles.

Spil. Der spilles forskellige "sprogspil" med børnene f.eks. vendespil, billedlotteri og rimspil, brætspil hvor der skal tælles eller der bruges forskellige terninger med farver og eller former

Fremmedsprog. Hvis børnene viser interesse, snakker, synger og tæller vi på f.eks. engelsk og tysk.

Indretningen af Børnehuset og betydningen for læsepolitikken

Børnene har let adgang til papir og blyanter, farver, så der er mulighed for at legeskrive og tegne, vi opfordre børnene til at skrive navn på deres arbejder, vi har ordkort hvor de kan se deres navn . Børnene har let adgang til spil, hvor der skal tælles og til billedlotteri og vendespil.

De kan spille med hinanden og der kan være en voksen med.

Børnene har adgang til bøger de kan "læse" eller de kan være sammen med en voksen.

Børnene ser skriftsproget hver dag i form af bøger og pladsen i garderoben hvor deres navne står.

Kommende skolebørn.

Her lægges der vægt på kollektive beskeder, så børnene herigennem forstår vigtigheden af at lytte og handle ud fra beskeden.

Der arbejdes også meget med at børnene lytter til, hvad andre siger.

Her arbejdes der også med bogstaver hvordan de ser ud hvad de hedder og hvordan de lyder.

Der arbejdes med tal hvordan de ser ud og skrives og hvad værdien af dem er.

Der arbejdes med former trekanter, firkanter osv.

Børnene besøger biblioteket på Agerskov skole, hvor de låner bøger med hjem.

De børn der skal starte på friskolen besøger friskolen, og kan læse bøger på biblioteket.

Evaluering.

Vi evaluerer i maj måned.

Evalueringen vil indeholde følgende punkter:

Beskrivelse af hvilken systematisk indsamling af dokumentation, løbende evalueringer og erfaringer vedrørende læsepolitikken og temaet sprog, der har ført frem til evalueringen.

Vurdering og beskrivelse af i hvilken grad målene for temaet blev opfyldt, og hvordan den pædagogiske kvalitet var.

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

Der foretages analyse, fortolkning, og konklusion af dokumentationen samt endelig evaluering.

Og hvordan evalueringen skal have betydning for det fremtidige pædagogiske arbejde og læreplanen

Bilag 1

Sprog

Sproget er en vigtig ingrediens i menneskets liv. Med sproget kan der leges, grines, blive forstået, udtrykkes følelser, løses konflikter og meget mere. Sproget udvikles forskelligt fra barn til barn.

Der er mange sprog som f.eks. Nonverbalt sprog, talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog, og billedsprog.

Mål:

Målene er de samme for begge grupper, men Tiltag og Tegn er forskellige

Småbørnsgruppen
0-3 År
Og 3 - 6 årige

- Udvikling af ordforråd
- Udvikling af udtale
- Kendskab til skriftsproget
- Kendskab til tal
- Kendskab til rim og remser
- Udvikling af kommunikation med sproget

Tiltag

Småbørnsgruppen
0 - 3 årige

- Sætte ord på dagligdagsbegivenheder.
I forskellige sammenhænge f.eks. på ture skærper vi børnenes opmærksomhed for tegn og symboler - vejskilte, husnumre, m.m.
- Brug af billedbøger, hvor der sættes ord på
- Højtlesning (dialogisk læsning) (Bilag 2)
- Gentage barnets tale tydeligt
- Farver og papir er tilgængeligt for børnene
Så børnene har mulighed for at udtrykke sig.
- Skrive navnet på børnenes tegninger
Her er det naturligt, så børnene får et større kendskab til bogstaver

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

og får udviklet skriftsproglige begreber.

- Tal og bogstaver som inspiration i gruppen
Børnene bruger dem til at genkende bogstaver i eget navn
- Der synges og leges med ord eks. Er en pærer til at spise eller kan den give lys. Gør børnene mere sproglige opmærksomme
- Rim og remser
Læser meget rim og remser, da vi mener, at det er vigtigt at børnene hører/lære at der er rytme i sproget. Det kan være nemmere at lære i en remse. Vi har af til små grupper med sproglig opmærksomhed, hvor rytmen i sproget bliver dyrket intensivt.
- Opmærksom på barnets kropssprog og sætte ord på, hvad barnet gerne vil/ikke vil.
Eks. Jeg kan se du gerne vil være med er det rigtigt?
Eller jeg kan se du ikke kan lide det?
- Udarbejde kompetencehjul på de 2 årige

Yderligere tiltag for
de 3- 6 årige

- Dialogisk læsning (bilag 2. for praksis eksempel)
- **I samling** hvor børnene både skal lytte og fortælle
Her modtager de også kollektive beskeder, eks. Nu skal i gå ud at vaske hænder.
De har opmærksomheden på hinanden, her f.eks. hvilke børn og voksne er her og hvilke er fraværende.
- Teater
Vi opfører forskellige forestillinger for børnene og børnene er til teater på kommuneskolen og Agerskov frifriscole, samt opfører de også selv små stykker. (Se bilag 3 hvor børnene opfører krybbe spil og lære nye ord)
- Ordbilleder for at få sat ord på handlinger og følelser
- Trin for trin.
”Rollespillene i programmet – når pædagogen opridser situationer, som børnene skal leve sig ind i, gør det mindre abstrakt for dem. Og der bliver sat ord på egne og andres følelser.
- Øve i at skrive navn på egne produkter

- Tælle hvor mange er vi i dag, hvem mangler, eller hvor mange tegninger har du tegnet
- Hjælpe børnene, når der skal indgås kompromisser, mægles, eller konflikter skal gennemleves
- Lyttende når børnene beretter om oplevelser

Tegn:

0– 3 årige

- Bruger korte sætninger
- Forstår små beskeder
- Har lyst til bøger/se og få fortalt
- Tegner
- Bruger sproget til at give udtryk for hvad vil jeg eller hvad vil jeg ikke
- Kender forskellige sange

3 – 6 årige

- Hører nuancerne i sproget
- Bruger sproget til at udtrykke sig med
- Kendskab til tal og bruger tal, f.eks. tæller
- Kendskab til bogstaver, f.eks. skriver sit navn
- Kan læse andres kropssprog, f.eks. Han er glad, ked af det osv.

Natur og naturfænomener

Naturen og naturfænomener er med til at give børnene interesse og forståelse for omverden, og mangeartede naturoplevelser og viden om naturen vil være med til at skabe grundlaget for børnenes senere stillingtagen til eks. miljøspørgsmål.

Mål:

Småbørnsgruppen

0–3 År

- Kendskab til naturfænomenerne: ild, vand, luft og jord
- Kendskab til dyr og planteliv
- Det Grønne flag

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

3 – 6 årige
herudover

- Kategorisere og systematisere omverdenen, f. eks tal og rækkefølger
Eks hvad er størst Mariehønen eller Haren.
- Erfaring med sammenhænge
Eks , at så karse, vande det og se det vokse og derefter spise det

Tiltag

Småbørnsgruppen
0– 3 år

- Deltage til Sct. Hansfest (se bilag 4)
- Lege med vand
Vi har et vandhul på legepladsen, hvor der kan leges med vand og hoppes i pytter, der bygges eks. Havne og sejles med skibe og der eksperimenteres med hvad der kan sejle og hvad der ikke kan.
- Lege med sand og mudder
På legepladsen laves mudderkager med vand fra vandhullet, så de kan mærke konsistensen af forskelligt mudder.
- Ude at mærke skiftende årstider
Og blive tryk ved de forskellige årstider
- Finde dyr inde og ude, f.eks. fluer, mariehøner etc.
Eks. Mariehøner at snakke om farverne og tælle prikkerne
- Køkkenhave og jordbær på den store legeplads, hvor børnene kan opleve naturens gang, og hvor de kan lugte og smage og mærke forskellige spiselige ting.
- Udflugter i nærmiljøet eks. til søen
På disse ture får børnene førstehåndsoplevelser med naturens dyr, planter og naturfænomener
- Tilgængelige bøger

Yderligere tiltag for
de 3– 6 årige

- Eksperimentere med f.eks. sand/vand/luft
- Drageflyvning,
- Bruge bålstedet til f.eks. madlavning
- Koloniophold
Kolonien ligger midt skoven og tæt ved stranden.
Her kan børnene kravle på bakker og gå i ujævnt terræn lege og udforske vandet.

- Formidle viden om naturen
Vi bruger internettet og forskellige bøger, til at finde oplysninger sammen med børnene, der bruges forstørrelsesglas så dyrene rigtigt kan ses.
- Ture i den lokale skov
- Ture til Øko basen med en naturvejleder
Hvor børnene oplever en naturvejleder, der giver viden om forskellige elementer og der kan stilles spørgsmål
- Besøge dyrlæge
Vi har besøg af dyrlægen, der har sin hund med og fortæller om børnenes forskellige kæledyr, og hvordan de skal passes for at have det godt.
- Kravle, cykle, og klatre på legepladsen
- Tilgængelige bøger og iPad

Tegn:

0 – 3 årige

- Kan lide at opholde sig ude, og være i naturen.
- Er undersøgende og spørgende

3 – 6 årige

- Er aktive og undersøgende i naturen og på legepladsen
- Har forståelse for, at småkravl og planter er levende, og skal behandles med respekt
- Kan kategorisere og systematisere, f.eks. forskellige planter eller dyr
- Begrebsdannelse
- Ved der kan findes viden i bøger og ved brug af IT.

Kulturelle udtryksformer og værdier.

Jo rigere udtryksformer, jo mere varieret bliver børns opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne. Børnene vil få indblik i forskellige kulturer, bl.a. ved højtiderne, hvor vi har forskellige traditioner. Ligeledes vil vi lære børnene forskellige udtryksformer, det være sig kreative som kropslige, at

børnenes værker bliver synlige til inspiration og glæde for børnene og andre.

Mål:

Småbørnsgruppen

0-3 År

- Børnene får afprøvet forskelligt materiale
- Børnene får kendskab til egen kultur
- Børnene får kendskab til billed- og sangbøger
- Børnene får kendskab til musik og musikinstrumenter
- Kendskab til IT
- Børnene prøver at udtrykke det indtryk de får, f.eks. gennem tegne- og maleprocesser
- Oplever forskellige højtider

3 - 6 årige

- Drama, mærke rytme, krop som udtryksformer
- Gamle eventyr
- Kendskab til kulturelle steder

Tiltag

0 - 3 årige

- Maling
Der males billeder, bruges pensel eller finger for at prøve forskellige metoder
- Synge med børnene
Der er lavet sangbøger til hvert barn og der spilles klaver på småbørnsgruppen.
- Spille med og for børnene
Gennem sang, musik og drama kan børnene mærke rytme, krop og udtryksformer.
- Ture i nærmiljøet
Hvor vi besøger kirken, skolerne og fotomuseet, her får børnene kendskab til deres eget nærmiljø og kan genkende mange af stederne
- Besøge kirke og museum
- Fejre forskellige højtider
Jul, påske osv. Så børnene får kendskab til vores kultur
- Brug af iPad

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

Hvor der er spil der knyttet op på de 6 læreplanstemaer

Yderligere tiltag for
de 3 – 6 årige

- Drama, hvor børnene udtrykker sig (bilag 3 krybbespil)
- Eventyrlæsning og dramatisering
- Rollespil
- At bruge de gamle eventyr og børnesange samt rim og remser. Her får børnene kendskab til eventyrverden – hvilket udvikler deres forestillingsevner. De hører og mærker rytmen i danske sprog. Vi fører hermed en del af den danske kulturarv videre. Ligeledes er det med til at børnene lære at udtrykke og forstå forskellige former for sprog. Udover at det udvikler børnenes personlighed er det også med til at lette tilgangen til skriftsproget.

Tegn

0 – 3 årige

- Børnene kan udtrykke sig på forskellig vis
- Har lyst til tegne, male, klippe osv.
- Kender forskellige sange
- Et vist kendskab til forskellige højtider
- Et vist kendskab til nærmiljøet
- Kan lide at se deres arbejder udstillet

3 – 6 årige

- Større kendskab til forskellige højtider
- Større kendskab til nærmiljøet
- Kendskab til eventyrverdenen
- Lyst til dramatisering og rollespil
- Kender forskel på virkelighed og eventyr.
- Kan bruge digitale redskaber til at forbinde oplevelser.

Krop og bevægelse.

Ved at bruge kroppen får børn udviklet deres kropsbevidsthed. Kroppen er et værktøj til at bevæge sig med. Kroppen er et sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring. Ved at tage

vare på kroppen lægges grundlaget for psykisk og fysisk sundhed. Børnehuset er indrettet, så børnene kan bruge kroppen i det daglige liv. F.eks. har vi gode fysiske rammer og en stor legeplads, så børnene kan udøve deres motoriske kompetencer.

For at kunne fungere psykisk og fysisk er det vigtigt at børnene får en sund ernæring. Det har stor betydning for koncentrationen, humøret og børnenes velbefindende. Vi har madordning i Børnehuset hvor børnene får tilbudt en sund og afvekslende kost.

Mål

0 – 3 årige

- Får mulighed for at opleve glæde ved deres krop, og ved at være i bevægelse
- At børnene får en god grundmotorik (trille, krybe, kravle, gå)
- At børnenes sanser bliver stimuleret
- At de dagligt møder motoriske udfordringer
- At de gennem sang og bevægelse oplever glæde
- At de lærer, at hygiejne har betydning for ens helbred (håndvask m.m.), og gennem sund kost og bevægelse og gode relationer

3 til 6 årige

- Kropsbevidsthed gennem erfaringer med at bruge kroppen
- Viden om kroppen
Eks. Arbejdes der med temaet kend din krop, hvor børnene bl.a. tegner sig selv på store stykker papir og der sættets navn og tegnes forskellige kropsdele som øjne, øre, arme o.s.v og der bliver arbejdet med at der vi både har en forside ansigt osv. Og bagside ryg, nakke m.m.
- Krydsbevægelser
- Klippe-klister
- Holde på en blyant
- Hoppe/klatre (Bilag 4 barn til barn læring)
- Cykle m.m.

Tiltag

0– 3 årige

- Grupperummet er indrettet med reoler med eks. kravlehuller
- Give tid til, at børnene prøver selv. F. eks kravler op på puslebordet, smører mad osv.

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

- Bruge sange med fagter
- Bevidst stimulering børnenes motoriske udvikling
Bruger fælles rummet til at lave forskellige motoriske tiltag som f.eks. at bruge hænge køje, rutsje og klarere på puderne. Der leges hoppelege, gemmelege m.m.
- Vaske hænder før måltider og efter toiletbesøg har tema om håndhygiejne
- Bruge legepladserne
Her kan børnene bevæge sig i forskelligt terræn, cykle m.m.

Yderligere tiltag for de 3- 6 årige

- Svømme- og idrætshal
I svømmehalen lære børnene at bevæge sig i vandet
- Forskellige rytmikprogrammer
Hvor der kan være fokus på eks balance,
- Hjælpe i køkkenet, f. eks. skære frugt (krydsbevægelser)
- Forskellige boldspil
Vi bruger det grønne område ved siden af Børnehuset til eks. Boldspil, løbelege.
- Gå balance
- Tegne/ skrive/klippe osv
- Opgaver med krydsbevægelser

Den alsidige personlige udvikling

En stor del af barnets udvikling foregår i institutionstiden. Barnets jeg dannes i forhold til dets omgivelser og de omgivende medspillere af både børn og voksne. Fællesskabet giver en unik mulighed for at spejle sig i andre og finde ud af, hvem er jeg og hvilken verden er jeg i? Hvordan reagerer jeg selv i den her situation, hvordan reagerer de andre?

I et fællesskab kan et menneske lære sine egne grænser at kende, og samtidig lære, at verden kan blive sjovere og større at udforske sammen med andre.

Barnet skal have en følelse af at være værdifuld i sig selv. Barnet kan sige til og fra, og give udtryk for sine følelser, og barnet kan tage stilling til små ting i hverdagen og har lyst til at gøre ting fær-

dige.

Mål

for alle

- Udvikle selvværd
- Udvikle selvtillid
- Lære at sætte grænser for sig selv og andre
- Udvide en vis udholdenhed
- Udvikling af fantasi og kreativitet
- Udtrykke følelser
- At tage stilling

Tiltag

0 til 3 årige

- Barnet møder nærværende voksne, der er aktivt lyttende
Eks, spørger ind til barnet, hvis rækker ud efter koppen på bordet. Er du tørstig, vil du have noget at drikke
- Barnet møder voksne, der respekterer barnets følelser og hjælper med at sætte ord på.
Eks. Barnet græder når det farvel til forældre om morgenen, siger det er svært at sige farvel.
- Barnet møder voksne, der støtter det i det sociale samspil og får hjælp til klare konflikter
Eks. Ved at lære dem STOP signalet når der er noget de ikke vil have
- Støtte barnet i at gøre ting selv, da det er gennem mestring, at barnet oplever at kunne noget
Eks. Barnet sidder i garderoben og prøver at tage sine sko på, den voksne ”du er god til at tage sko på”
- Støtte barnet, når det sætter grænser
Børnene lære at sige stop og holde hånden op
- At give barnet forskellige materialer så det kan være nyskabende og opfindsomt.
Når det eks. Males og tegnes eller ser sættet blade på snor .
- At barnet bliver stillet over for valgmuligheder f.eks. Hvad skal der på dit brød? Og dermed få indflydelse på egen hverdag

Yderligere tiltag

for de 3 til 6
årige

- Støtte barnet i at sige til og fra, f. eks. overfor hvem de vil lege med.
Eks. Hvis de er i gang med en god leg, og ikke vil have andre med, er det pædagogens opgave at hjælpe barnet der ikke må være med, til at finde andre fællesskaber, eller finde en rolle i legen der er plads til.
- At spørge ind til barnets følelser ud fra adfærden.

Eks. Et barn, sidder og prikker til et andet i samling, Den voksne, spørger ” snydtes du vi har haft samling længe”

- Give valgmuligheder i løbet af dagen, f.eks. selv bestemme hvor det vil lege: ude, inde, på en anden gruppe?
- Stille krav om, at ting gøres færdige

Eks. Et barn vil lave en perlebakke, og bliver ikke færdig, kan den gemmes og tages frem igen

- Hjælpe og tage imod hjælp

Eller hvis der skal hjælp til eks. At klarere op af brandmandsstigen på legepladsen, (bilag 4)

Sociale kompetencer

Sociale kompetencer udvikles i fællesskaber og gennem relationer til andre f.eks. ved venskaber.

For at begå sig som menneske er det betydeligt at forstå de sociale spilleregler, der er i et fællesskab, f.eks. at hilse, sige godmorgen og farvel.

I de sociale kompetencer ligger evnen til empati, de sociale leveregler og evnen til tilknytning.

Her har legen en central plads i barnets liv. Gennem legen kan barnet forstå de erfaringer, det får i dagliglivet, Gennem legen kan barnet bl.a. lære sociale regler for samvær i vores kultur.

Den sociale kompetence udvikles bedst, hvis det betyder noget, at barnet er med – spiller en rolle i fællesskabet.

Mål

for alle

- At alle børn indgår i fællesskab med andre
- At børnene føler empati og respekt for andre
- At børnene har kendskab til demokratiske værdier

Tiltag

0 til 3 årige

- Støtte barnet i at sige til og fra
- Hjælpe barnet til at genkende egne følelser hos andre
- Opmuntre barnet til at vise omsorg og interesse for andre
Eks. Se han bliver ked af det, når du slår, eller se hvor glad han er, når du hjælper
- Skabe varierende rammer for samvær og leg

Eks, ved at bruge fællesrummet og ved at gå ture

Yderligere tiltag

3 til 6 årige

- At der er mulighed for at lege. De indgår i et samspil med andre og gør erfaringer med at samarbejde om, hvad skal vi lege eller at få løst en konflikt
Eks. Et par børn vil gerne lege med biler, og snakker med hinanden om, de vil lege med dem på Myretuen eller i køkkenet.
- I samling at lære børnene at have opmærksomhed på hinanden, at de lærer at lytte til hinanden og vente på tur
- At børnene har indflydelse på eget virke og får mulighed for at træffe nogle valg i løbet af dagen, f.eks. hvem vil jeg sidde ved, hvad vil jeg lege og med hvem?
- At vi hjælper hinanden med forskellige opgaver børn/ voksne/eller børn /børn, f.eks. oprydning
- Eller hjælper hinanden til at kunne noget (bilag 4)

Børnemiljøvurdering

Børnemiljøvurderingen er en inkluderet del af vores læreplan, som skal sikre, at barnets stemme bliver hørt.

Vi anvender Børnemiljøtermometeret. Redskabet anvendes til at understøtte vores pædagogiske praksis.

Med børnemiljøtermometeret undersøger vi børnenes fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

For at få et godt redskab at arbejde med, indsamler vi datamateriale, der giver os et godt billede af, hvad vi skal arbejde med fremadrettet.

Vi bruger børneinterviews og lader børnene tage billeder af de forskellige forhold.

Vi laver målinger hvert år for at se, om tiltagene virker efter hensigten.

Efter interviewene analyserer vi datamaterialet, for sikre at børnene bliver hørt, det er vigtigt at vide hvad børnene fortæller os, derfor spørger vi igen ud fra de laveste score eks. Børnene siger der er støj i huset, vi går ud og spørger ind til. Hvornår er der støj.

Børnene svarer når vi skal spise og tiltaget blev, at de voksne gør rulleborderene klar om formiddagen, da der er meget støj i køkkenet, når maden skal på bordet, og alle er i samme rum og tæller tallerkener og hælder på metal fade

På den måde inddrages børnene i dagligdagen ved samtaler om de forskellige emner og hører dem "Hvordan kunne i så tænke jer det skulle se ud?"

I vores Børnemiljøvurdering arbejder vi med:

Det fysiske miljø

- Fysiske rammer indendørs og udendørs
Her har børnene fortalt at der er farlige ting eks. På legepladsen og inden døre, børnene har taget billeder af situationerne, og vi lavet forskellige tiltag eks. Eks. Fået lås på en køkkenskuffe.
- Sundhed
Snakker med børnene hvad sundhed er, at det både er sund kost og at have det godt med hinanden, og bruge sin krop når der eks, elges
- Ergonomi
Eks, hvordan sidder man på en stol, både for kroppen og for ikke at falde af.
- Pladsforhold
At der kan leges forskellige steder, både på grupperne og på de fælles arealer, samt legepladsen.
- Inventar
- Indeklima
Eks. At det er vigtigt der bliver luftet ud, så vi kan få frisk luft til hjernen.

- Sikkerhedsforhold

Eks. Snakker med børnene om de forskellige tiltag på legepladsen, at vi ikke har gynger lige nu, da dem vi havde, var farlige.

I vores læreplan forholder vi os til det i temaerne: "Krop og bevægelse" og "Natur og naturfænomener".

Det æstetiske miljø

- Omgivelser påvirker børnene i dagligdagen

Eks. At det er vigtigt at vi rydder op efter os, så det er rart at være i huset, og at tingene kan findes igen

- Rart sted at være

Eks. At det er godt at hjælpe hinden, så det er rart at komme i Børnehuset

- Inspirerende

Eks. At der er forskelligt inspirerende udsmykninger eks bogstaver, så børnene får lyst til at skrive.

Eks. At der synligt papir og blyanter så børnene får lyst til at tegne

- Lyst til at udvikle sig

I vores læreplan forholder vi os til det i temaerne: "Sociale kompetencer" og "Kulturelle udtryksformer og værdier"

Det psykiske miljø

- Trives med hinanden og de voksne

Eks vi har arbejdet med DCUMS relations skemaer for at undersøge om alle børn havde en god kontakt til en voksen.

- Fællesskab

Vi laver aktiviteter, hvor alle børn er aktivt deltagende, eks. samling

- Venskaber

Vi undersøger om alle børn, har mindst en ven, ved spørge børnene

- Tryghed

- Tillid

- Medbestemmelse

At børnene kan tage valg i hverdagen ved eks, hvor og hvem de vil lege med.

- Udfordringer til en positiv hverdag

I vores læreplan forholder vi os til det i temaerne: "Personlig kompetence" og "Sproglig kompetence".

(Socialministeriets hjemmeside (www.sm.dk – sep.11))

Overgange

Fra hjem til småbørnsgruppe

Inden barnet starter i småbørnsgruppen, sendes der brev til forældrene og barnet, hvor forældrene opfordres til at aftale besøg i huset. Når barnet og forældrene kommer på besøg, byder den pædagog, der skal være kontaktpædagog, velkommen og viser rundt i huset.

Der vil være god tid til, at barnet kan se det hele lidt an, evt. lege lidt, hvis det er parat til det.

Pædagogen og forældrene snakker om barnets indkøring, og forældrene fortæller om barnets venner og behov, sovetimes, spisevaner osv.

Pædagogen fortæller om institutionen og hverdagen.

Formålet med besøget er

- At børn og forældre får hilst på personalet
- Barnet og forældrene får sat billede på det at skulle starte i institution
- Få indblik i barnets historie, interesser, spisevaner og sovevaner, og hvad der ellers kan være
- At høre forældrenes tanker om, at deres barn nu starter i institution og lave aftaler om indkøring, så barnet får en god start i institution.

Fra dagpleje til institution

Vi har besøg af den private dagpleje hver 14. dag, hvor børnene får kendskab til institutionen.

Fra 2014 vil vi være med i et forsøg, hvor Agerskov Børnehus skal fungere som gæstepleje og legestue for Den Kommunale Dagpleje, også for at lette overgangen fra dagpleje til institution.

Fra institution til skole

For at lette overgangen fra institution til skole, samles de kommende skolebørn i deres eget hus hver dag. Aktiviteterne er målrettet denne aldersgruppe.

Gruppen kaldes: **Krudtuglerne**.

Vi vil i løbet af året besøge skolerne. så børnene får en fornemmelse af, hvad skolen er og de vil ved denne lejlighed også hilse på personalet i 0. klasserne og fritidsordningerne.

Mål for Krudtuglerne

Selvstændighed

For at børnene skal blive selvstændige mennesker er det vigtigt, at vi som voksne lader dem tage ansvar igennem de krav vi stiller til dem.

Kollektive beskeder

Vi vil arbejde meget med kollektive beskeder, så børnene herigennem forstår vigtigheden af at lytte og handle ud fra beskeden.

Vi vil arbejde meget med, at børnene lærer at lytte til, hvad andre siger.

Fællesskaber

Vi mener, det er vigtigt, at de er sammen med jævnaldrende.

Børnene får større mulighed for at indgå i sociale fællesskaber, hvor de lærer at knytte og fastholde venskaber.

Børnene bliver ikke forstyrret af de mindre børn i gruppen, de oplever dem selv som noget særligt, de lærer at tage ansvar for hinanden.

Vi støtter børnene i at blive gode til at lære at hjælpe hinanden.

Krav

På Krudtuglerne vil vi stille større og større krav til børnene i løbet af foråret, for herigennem at forberede dem bedst muligt, så de kan klare sig i den store verden uden at have en voksen ved hånden hele tiden.

Vi vil arbejde med forskellige emner, som alle børn kan være med til, uanset hvor forskellige de er. Det, at de får muligheden for at være sammen med jævnaldrende kammerater i en stille opgave, er med til, at de lærer at indgå i det arbejdsmæssige omkring skolen.

På tur med Krudtuglerne

Igennem vores ture ud af huset, vil vi give børnene mulighed for at udforske verden udenfor børnehaven og tage den i besiddelse.

Cykelprojekt

Hvor børnene har cykler med, og cykler først på institutionens parkeringsplads, hvor de lærer færdselsreglerne, for senere at cykle i Agerskov.

Dokumentation

Dokumentation er den måde vi synliggør vores praksis på, samt at udvikle og fastholde kvalitet i det pædagogiske arbejde.

Dokumentationen er den måde vi ser værdien og resultaterne af det pædagogiske arbejde

Den er primært målrettet vores egen praksis, forældre, børn og os selv

Men også det politiske niveau eks. Læreplanen og dialogmøder

Til den interne dokumentation bruger vi.

- Vores hjemmeside
- Praksisfortællinger (bilag 5)
- Fotos
- Børneinterviews
- Smttemodel (bilag 6)
- Nyhedsbreve
- Børnenes arbejder

Evaluering af den pædagogiske læreplan

Vi vil hvert kvartal evaluere det aktuelle tema ud fra den dokumentation, der er fremlagt på personalemøder, hvor vi vil forholde os til den fremtidige praksis. Alt materialet vil blive samlet til den afsluttende evaluering.

En gang årligt evalueres hele den pædagogiske læreplan, på personalemøde og bestyrelsesmøde, og derefter tilrettes Læreplanen til den fremtidige praksis.

Der er udarbejdet en organisationsplan for at sikre en systematisk evaluering.

Evaluerings spørgsmål (bilag 1)

Sociale kompetencer – Det æstetiske børnemiljø

	Januar	Februar	Marts
Tema	Sociale kompetencer	Sociale kompetencer	
Børnemiljø	Det æstetiske børnemiljø	Det æstetiske børnemiljø	
Tovholder	Marie	Marie	
	Susanne	Susanne	
Alle			Evaluering bilag 1

Sprog – Det psykiske børnemiljø

	Marts	April	Maj
Tema	Sprog	Sprog	
Børnemiljø	Det psykiske børnemiljø	Det psykiske børnemiljø	
Tovholder	Mette H	Mette H	
	Marie	Marie	
Alle			Evaluering bilag 1

Natur og naturfænomener – Det fysiske børnemiljø

	Maj	Juni	Juli
Tema	Natur og naturfænomener	Natur og naturfænomener	
Børnemiljø	Det fysiske børnemiljø	Det fysiske børnemiljø	
Tovholder	Katrine	Katrine	
	Dagny	Dagny	
Alle			Evaluering bilag 1

Krop og bevægelse – Det fysiske børnemiljø

	Juli	August	September
Tema	Krop og bevægelse	Krop og bevægelse	
Børnemiljø	Det fysiske børnemiljø	Det fysiske børnemiljø	
Tovholder	Dagny	Dagny	
	Katrine	Katrine	
	Bodil	Bodil	
Alle			Evaluering bilag 1

Personlige kompetencer – Det psykiske børnemiljø

	September	Oktober	November
Tema	Personlige kompetencer	Personlige kompetencer	
Børnemiljø	Det psykiske børnemiljø	Det psykiske børnemiljø	
Tovholder	Marie	Marie	
	Mette H	Mette H	
Alle			Evaluering bilag 1

Kulturelle udtryksformer og værdier – Det æstetiske børnemiljø

	November	December	Januar
Tema	Kulturelle udtryksformer og værdier	Kulturelle udtryksformer og værdier	
Børnemiljø	Det æstetiske børnemiljø	Det æstetiske børnemiljø	
Tovholder	Mette H	Mette H	
	Bodil	Bodil	
Alle			Evaluering bilag 1

Alle har særligt fokus på et tema.

Der udarbejdes f.eks. smttemodel, en praksisfortælling eller anden dokumentation.

Tovholderne indsamler materialet, og der evalueres den efterfølgende måned på personalemødet.

Gitte deltager i de møder der er nødvendige, samt opfølgingsmøder

Forældreinddragelse

Bestyrelsen har været inddraget i udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan. På bestyrelsesmøderne har bestyrelsen drøftet, hvad den anser for vigtigt i Børnehusets pædagogiske praksis.

På et forældremøde har forældrene bidraget med, hvad de anser for vigtige værdier i Agerskov Børnehus.

Derudover er den pædagogiske praksis også blevet drøftet på stueforældremøder og ved forældresamtaler, ligesom forældrene i den daglige kontakt bidrager med indholdet af vores pædagogiske praksis.

Bestyrelsen evaluerer en gang årligt på et bestyrelsesmøde, hvor hele personalet deltager.

Bestyrelsen har valgt at evaluere på vores værdier, hvor ser de værdierne i dagligdagen.

Evalueringsspørgsmål til bestyrelsen.

Hvor ser i værdierne?

Hvor vil i gerne se dem?

Hvad vil i gerne have mere af?

Hvad vil i gerne have mindre af?

Hvad kommer det til at betyde i det fremtidige arbejde?

Hvad skal evalueres næste gang?

Hvordan skal der evalueres næste gang?

Dagligdag i Agerskov Børnehus

Tider	Praktisk funktion	Formål / Fordi
6.30- 8.00	Børnene modtages og der er mulighed for at spise morgenmad	Rolig start / hygge Alle har brug for ro Ro er tryghed
Ca. kl.8.00 - 9.00 Samt formiddags mad	Der modtages børn, vinkes og siges farvel, De andre børn har mulighed for at lege, eller spise formiddags mad. Børnene lægges ud for at sove efter behov	Hensyn til de børn, der er kommet tidligt, eller ikke har spist ret meget. Blodsukker: Forebygge irritation. Samt mulighed for at få hvilet, så lidt mere af dagen kan holdes ud
Ca. 9.15 - 10.45	Forskellige aktiviteter i forhold til den pædagogiske læreplan	Barnet får mulighed for at prøve nyt i forhold til alder og udviklingstrin. Barnet lærer rammer og struktur. Skaber tilhørsforhold Udvikler relationer til det enkelte barn og børn imellem
Ca.11.00 - 12.00	Der gøres klar til at spise, samt spises og børnehavebørnene holder samling	Skaber fællesskab ved at tilberede mad og spise sammen
Ca.12.00 - 14.00	Børnene gøres klar til middagssøvn og lægges til at sove. De andre er på legepladsen	Skaber tillid og ro, så børnene kan have en hverdag med vekslende aktivitet og ro i forhold til alder og udvikling Frisk luft til hjernen - Finde huler, gå af sides
Ca. 14.00 - 15.00	Børnene vågner efterhånden, vi begynder at forberede eftermiddagsmad	Mulighed for hygge og nærvær, skaber tillid og gode relationer
Ca. 15.00 - 16.00	Mulighed for at lege	Skaber tilhørsforhold og udvikler relationer. Børnene får mulighed for at prøve nyt.
Ca. 16.00 - 16.30	Der læses eller laves andre ting der afslutter dagen	Dagen afsluttes på en rolig måde

Litteraturliste

Forfatter(e)	Titel	Udgiver
Held, F. og Olsen, F.	"Introduktion til pædagogik"	Frydenlund grafisk, 2001, 1. udgave, 4. oplag 2006
Grønbæk, M og Pors, H.	"Vækstmodellen – vejen til den gode samtale"	Dafolo, 2009 1. udgave, 2. oplag
Krogh, S. og Smidt, S	"Anerkendelse og iagttagelse i børnehøjde"	Dansk Psykologisk Forlag A/S, 2009, 1. oplag
Nordahl Thomas m.fl.	LP-modellen og børns læring og adfærd	University College Nordjylland 2011
Von Oettingen, A.	"Almen pædagogik"	Gyldendals Boghandel, Nordisk Forlag A/S, 2010, 1. oplag
Pedersen, C. m.fl.	"Inklusionens pædagogik"	Hans Reitzels Forlag, 2009, 2. oplag
	"Tegn på læring – sådan gør I"	fra EVA, udleveret af Tønder Kommune
	"Værktøj til pædagogisk dokumentation"	fra Odense Kommune, 2. oplag juni 2009
Hjemmesider:	www.sm.dk	

Bilag 1

Evaluering af tema -----

Samt det----- børnemiljø

Agerskov Børnehus

- *Forståelse for temaet og tilknyttede mål*
- → Begrundelse for valg af temaet.
- Fokus punkter i børnemiljøet

- Hvordan har vi udvalgt målene for temaet
- Hvordan har vi udvalgt målene for det børnemiljøet

- Hvordan kan vi se om vi har nået målene

I forhold til børn i udsatte positioner

- Hvordan kan vi se om vi har nået målene
 - Hvad har vi stående i vores pædagogiske læreplan
- Dataindsamling
- Hvilke metoder har vi brugt til at indsamle data og dokumentationer (noter plancher osv.)
 - Den løbende evaluering og i hvilken form
- Hvordan har de erfaringer vi har gjort os omkring evalueringen f.eks. Opstillede mål ?- udførelsen i praksis- ressourceforbrug ?- Hvordan har det været at arbejde med
- Analyse og fortolkning af erfaringerne med temaet.

- Tid
- Formel
- Uformel
- Rammesætning
 - Ressourceforbrug
 - Aktiviteter der har underbygget temaet
 - I hvilken grad er målene opnået
- Har arbejdet med temaet været brugbart?
 - Opsamling og det fremtidige perspektiv

Bilag 2.

• Smtte model	Dialogisk Læsning												
Tidsramme	Forår												
<p>Tema.</p> <p>Hvilket af de 6 temaer i læreplanen, relaterer emnet til?</p> <table border="1"> <tr> <td>Personlige kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sociale kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Krop og bevægelse</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Æstetiske udtryksformer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Natur og natur fænomener</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sprog</td> <td>x</td> </tr> </table>	Personlige kompetencer		Sociale kompetencer		Krop og bevægelse		Æstetiske udtryksformer		Natur og natur fænomener		Sprog	x	
Personlige kompetencer													
Sociale kompetencer													
Krop og bevægelse													
Æstetiske udtryksformer													
Natur og natur fænomener													
Sprog	x												
<p>Sammenhæng</p> <p>Hvad er udgangspunktet – Hvad er vilkårene</p>	<p>Samtale under oplæsningen styrker børns sprogtiltagelse. Processen bliver sjov og dynamisk, idet børnene helt konkret leger sig til sproget.</p> <p>Ved konstant at få spørgsmål til billeder og tekst, formulere ord og sætninger, gentage rim og remser, forholde sig til historierne indhold osv,</p>												
<p>Mål</p> <p>hvad vil vi opnå</p>	<p>At børnene er mere opmærksomme og åbne for læring og får styrket både deres ordforråd, fortælle- og formuleringsevner.</p>												
<p>Tiltag</p> <p>Hvad skal skabe ændringer, hvad kræves der</p> <p>Hvem har ansvaret</p>	<p>Læs bogen igennem og find fokusord og -emner til samtale under og efter læsningen. Find både navneord, udsagnsord, forholdsord, vendinger, begreber osv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snak om forsiden og bogens titel. <p>Spørg børnene hvad de ser på tegningen</p>												

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Hvilke handlinger/ aktiviteter skal igangsættes for at nå målet</p> <p>Hvilket læringsmiljø skal tilrettelægges</p> <p>Læring via praksis fællesskab</p> <p>Læring via vejledt deltagelse</p> <p>Læring via direkte formidling</p> <p>Tegn</p> <p>Hvilke tegn viser, at målet er nået</p>	<p>og hvad de tror, bogen handler om, ud fra titel og illustration. Snak også om eventuelle centrale, svære ord for at skabe forforståelse for historien / handlingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Stil korte, konkrete åbende hv-spørgsmål til tekst og billeder, der lægger op til at øve sætningsdannelse og træne børnenes narrative og kommunikative kompetencer. Skab dialog og gør børnene til medfortællere, med udgangspunkt i alder, sproglige forudsætninger og aktuelle interesser · Giv sproglig støtte, uddyb, peg og præciser · Læs tydeligt, gerne levende, med lyde og stemmeskift. Peg på billeder og bogstaver undervejs og sæt ord og lyde på sammen. Peg også på ord, bogstaver og læseretning, for at rette fokus på skriftsproget. · Lad børnene digte med på handlingen, ud fra billeder og stikord. Lad dem også genfortælle og "læse op" fra bøger, som de kender. · Gentag rim og remser, lad børnene gætte, huske, snakke med på rimord. Find sammen på egne rim og remser. · Brug rytme, tramp og klap til understøttelse af versenes rytme og ordenes stavelser. · Sæt gerne fagter og grimasser på læsningen for at gøre den levende og lokke børnene med på at afprøve de forskellige ord og lyde. · Læg op til at bruge fantasi og indre billeddannelse, via f.eks. eventyr / fortællinger. · Efter oplæsningen, snak med børnene om historien, hvad kunne de lide / ikke lide / genkende fra deres eget liv eller andre sammenhænge, hvad ville de selv have gjort i den og den situation osv. · Korrigér ikke - det kvæler motivationen. Gentag, forklar og fokusér på barnets forståelse og engagement.

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Evaluering</p> <p>Hvad</p> <p>Hvornår</p> <p>Hvordan vil vi evaluere?</p> <p>Nåede vi målet? hvorfor – Hvorfor ikke?</p> <p>Kan man som barn deltage i fællesskabet, trods forskelligheder</p> <p>Er der fokus på læring, det pædagogiske læringsmiljø</p> <p>Tilpasser miljøet sig barnet</p> <p>Er der tegn på at barnet føler sig inkluderet i fællesskabet.</p>	<p>Se organisationsplanen i den pædagogiske læreplan</p>

Bilag 3.

Smtte model (Skabelon)	Krybspillet.																				
Tidsramme	4 dage																				
<p>Tema.</p> <p>Hvilket af de 6 temaer i læreplanen, relaterer emnet til?</p> <table border="1" data-bbox="153 696 705 1339"> <tr> <td>Personlige kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sociale kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Krop og bevægelse</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kulturelle udtryksformer og værdier</td> <td>x</td> </tr> <tr> <td>Natur og natur fænomener</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sprog</td> <td>x</td> </tr> <tr> <td>Børnemiljø</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Psykiske</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Fysiske</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Æstetiske</td> <td></td> </tr> </table>	Personlige kompetencer		Sociale kompetencer		Krop og bevægelse		Kulturelle udtryksformer og værdier	x	Natur og natur fænomener		Sprog	x	Børnemiljø		Psykiske		Fysiske		Æstetiske		
Personlige kompetencer																					
Sociale kompetencer																					
Krop og bevægelse																					
Kulturelle udtryksformer og værdier	x																				
Natur og natur fænomener																					
Sprog	x																				
Børnemiljø																					
Psykiske																					
Fysiske																					
Æstetiske																					
<p>Sammenhæng</p> <p>Hvad er udgangspunktet – Hvad er vilkårene</p>	<p>Agerskov Børnehus har i hele december forskellige aktiviteter i julesamlingen om formiddagen.</p> <p>Krudtuglerne er ansvarlig for ”Krybspillet”.</p> <p>At følge de pædagogiske læreplaner : Barnets alsidige personlige udvikling</p>																				

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturelle udtryksformer og værdier. <p>I flg. Agerskov Børnehus' pædagogiske læreplaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnene får indblik i forskellige kulturer bla. ved højtider, hvor der er forskellige traditioner. • At børnene lærer forskellige udtryksformer, det vil være sig kreativ som kropslige, at børnene værker bliver synlige bliver synlige til inspiration og glæde for børnene og andre. • At børn kan fremføre et skuespil. • Lære børnene at stå frem i en forsamling, og derved styrke deres selvtillid. • Lære børn at være i centrum.
<p>Mål</p> <p>hvad vil vi opnå</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lære børnene at udtrykke sig på forskellige måder med billeder, bevægelse og drama.

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

	<ul style="list-style-type: none"> • Improvisere og eksperimentere med kropssprog. • Målet er at styrke børnene i at være i centrum. <p>Iflg. Agerskov Børnehus pædagogiske læreplaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnene får kendskab til egen kultur. • Oplever højtider.
<p>Inklusion</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At alle børn oplever, at være med i et fællesskab, i et fælles projekt, hvor man er afhængig af hinanden. • At vi har det rart med hinanden. • At vi er inspirerende. • At vi er trygge og har tillid til hinanden.
<p>Tiltag</p> <p>Hvad skal skabe ændringer, hvad kræves der</p> <p>Hvem har ansvaret</p> <p>Hvilke handlinger/ aktiviteter skal igangsættes for at nå målet</p> <p>Hvilket læringsmiljø skal tilrettelægges</p>	<p>Jeg læser krybspillet op for børnene, så de ved hvad fortællingen handler om.</p> <p>Målet er at styrke børnene i at være i centrum / at stå frem.</p> <p>Børnene skal lære at udtrykke sig.</p>

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Læring via praksis fællesskab</p> <p>Læring via vejledt deltagelse</p> <p>Læring via direkte formidling</p>	<p>Gengive en (bibelske) fortælling.</p> <p>At danne et fællesskab mellem de medvirkende børn.</p> <p>Iflg. Agerskov Børnehus´ pædagogiske læreplaner:</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Spille med og for børnene. • Fejre forskellige højtider. • Rollespil. <hr/> <p>At børnene kan skuespillet, at de ved, hvad de skal gøre.</p> <p>At børnene kender deres rolle.</p> <p>At børnene kan samarbejde.</p>
<p>Tegn</p> <p>Hvilke tegn viser, at målet er nået</p>	<p>Iflg. Agerskov Børnehus´ pædagogiske læreplaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnene kan udtrykke sig på forskellig vis. • Har lyst til at male, tegne og klippe. • Et vist kendskab til forskellige højtider. • Kan lide at se deres arbejde udstillet.
<p>Evaluerings Hvad</p>	<p>Via billeder.</p> <p>Opførelse af skuespillet.</p>

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Hvornår</p> <p>Hvordan vil vi evaluere?</p> <p>Nåede vi målet? hvorfor – Hvorfor ikke?</p> <p>Kan man som barn deltage i fællesskabet, trods forskelligheder</p> <p>Er der fokus på læring, det pædagogiske læringsmiljø</p> <p>Tilpasser miljøet sig barnet</p> <p>Er der tegn på at barnet føler sig inkluderet i fællesskabet.</p>	
<p>Evaluering af forløbet</p>	<p>Børnene har været aktive.</p> <p>Børnene har været motiverende.</p> <p>Børnene har været glade og deltagende.</p> <p>Vi har sammen lavet rekvisitter til skuespillet, her har hvert barn deltaget i at lavet deres eget udstyr.</p> <p>Børnene har lært nye ord, såsom ” vise mænd” og ” hyrder”.</p>

Bilag 4

Bilag 4

Praksis fortælling

Barn til barn læring.

Lisa vil gerne klatre op af brandmandsstangen. Undervejs derop giver hun op og siger "Jeg kan ikke." Hun klatrer ned. Alexander står der også, han har lige lært at klatre op og ned igen. Jeg står ved siden af. Jeg siger til Lisa "Prøv at se hvordan Alexander gør." "Alexander vil du vise Lisa, hvordan du klatre op og ned af Stangen?" Det vil Alexander gerne og klatre op og ned igen. Nu opmuntres Lisa til at prøve. Hun klatrer op, jeg at opmuntre hende og DET LYKKEDES. Hun er bare så glad, nu skal hun ned igen og det kan hun nu. Hun hopper lige et par gange og så svinger Alexander og Lisa sig lige et par runder om brandmandsstangen. Jubii

Tolknings ramme praksisfortælling	Børnekultur																				
Tidsramme	Forår 2013																				
Tema. Hvilket af de 6 temaer i læreplanen, relaterer emnet til? <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Personlige kompetencer</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Sociale kompetencer</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Krop og bevægelse</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Æstetiske udtryksformer</td><td></td></tr> <tr><td>Natur og natur fænomener</td><td></td></tr> <tr><td>Sprog</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Børnemiljø</td><td></td></tr> <tr><td>Psykiske</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Fysiske</td><td style="text-align: center;">X</td></tr> <tr><td>Æstetiske</td><td></td></tr> </table>	Personlige kompetencer	X	Sociale kompetencer	X	Krop og bevægelse	X	Æstetiske udtryksformer		Natur og natur fænomener		Sprog	X	Børnemiljø		Psykiske	X	Fysiske	X	Æstetiske		
Personlige kompetencer	X																				
Sociale kompetencer	X																				
Krop og bevægelse	X																				
Æstetiske udtryksformer																					
Natur og natur fænomener																					
Sprog	X																				
Børnemiljø																					
Psykiske	X																				
Fysiske	X																				
Æstetiske																					
Rutiner Aflevering/ modtagelse Måltider Sove Bleskift Garderobe Osv.	Børnene leger på legepladsen, og der sker en barn til barn Læring																				
Aktivitet.	Leg og læring på legepladsen																				

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Projekter Samling Ture Svømning Maling Traditioner Osv.</p>	
<p>Børnekultur Leg Børnenes relationer Driller Indgår aftaler Hjælper hinanden Osv.</p>	<p>Læring via praksisfællesskab. Et barn lære af et andet og et barn griber muligheden for at lære et andet barn noget nyt.</p>
<p>Tværgående temaer Legepladsen Venskaber Konflikter Inklusion Sprog og andre læreplans temaer Osv.</p>	<p>Personlige kompetencer, et barn lærer af et andet. Et barn giver læring til et andet Sociale kompetencer, børnene har et godt fællesskab Krop og bevægelse motorikken øves og et barn udvikler sine færdigheder</p>
<p>Voksenperspektiv -Hvad oplever de(n) voksne i situationen -Hvad er de(n) voksnes intention -Hvad er det de (n) voksne vil lære børnene</p>	<p>Vil gerne opfodre til at børnene hjælper hinanden og oplever succeser ” jeg kan oplevelser” Ved at hjælpe og ved at modtage hjælp</p>
<p>Børneperspektiv -Hvad oplever, herunder føler og tænker, det enkelte barn mon her -Hvad er det barnet vil her -Hvad lærer barnet mon her</p>	<p>Lisa går fra jeg ikke kan til Jubii jeg kan Alexander JA jeg kan hjælpe en ven og vi kan lege og have det sjovt sammen</p>
<p>Medlæring Hvilken utilsigtet læring, både i positiv og negativ forstand, tænker vi kan have fundet sted her</p>	<p>Den tilsigtede læring at lære at klatre op af brandmandsstangen, utilsigtet læring udvikling af fællesskab</p>
<p>Selvrefleksion -Hvilke overvejelser over den pædagogiske praksis giver data anledning til Hvad kunne eventuelt gøres anderledes</p>	<p>Den voksne er bagved og støtter børnene i det de gerne vil Klatre op af brandstangen og lege med hinanden.</p>

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<ul style="list-style-type: none"> -Undersøg relationerne i datamaterialet - både børn - voksen og børn - børn -Undersøg de fysiske rammers betydning for hændelserne i datamaterialet -Undersøg organiseringen af hverdagslivet betydning for hændelserne i datamaterialet 	<p>Børnene tager positivt imod både i at modtage og give hjælp. Klatrestativet er udfordrende og giver mulighed for fysisk udfoldelse, der er hver dag mulighed for at komme på legepladsen, men ikke på den del hvor brandstangen er.</p>
<p>Evaluerings</p> <p>Hvad Hvornår Hvordan vil vi evaluere? Nåede vi målet? hvorfor - Hvorfor ikke? Kan man som barn deltage i fællesskabet, trods forskelligheder Er der fokus på læring, det pædagogiske læringsmiljø Tilpasser miljøet sig barnet Er der tegn på at barnet føler sig inkluderet i fællesskabet.</p>	<p>Se organisationsplan i læreplanen</p>

Bilag 5.

Praksis fortælling sommer 2013 Skabelon

Fortællingen

Tolknings ramme praksisfortælling																						
Tidsramme																						
Tema. Hvilket af de 6 temaer i læreplanen, relaterer emnet til?																						
<table border="1"> <tr><td>Personlige kompetencer</td><td></td></tr> <tr><td>Sociale kompetencer</td><td></td></tr> <tr><td>Krop og bevægelse</td><td></td></tr> <tr><td>Æstetiske udtryksformer</td><td></td></tr> <tr><td>Natur og natur fænomener</td><td></td></tr> <tr><td>Sprog</td><td></td></tr> <tr><td>Børnemiljø</td><td></td></tr> <tr><td>Psykiske</td><td></td></tr> <tr><td>Fysiske</td><td></td></tr> <tr><td>Æstetiske</td><td></td></tr> </table>	Personlige kompetencer		Sociale kompetencer		Krop og bevægelse		Æstetiske udtryksformer		Natur og natur fænomener		Sprog		Børnemiljø		Psykiske		Fysiske		Æstetiske			
Personlige kompetencer																						
Sociale kompetencer																						
Krop og bevægelse																						
Æstetiske udtryksformer																						
Natur og natur fænomener																						
Sprog																						
Børnemiljø																						
Psykiske																						
Fysiske																						
Æstetiske																						
Rutiner Aflevering/ modtagelse Måltider Sove Bleskift Garderobe Osv.																						
Aktivitet. Projekter Samling Ture Svømning Maling Traditioner Osv.																						

<p>Børnekultur Leg Børnenes relationer Driller Indgår aftaler Hjælper hinanden Osv.</p>	
<p>Tværgående temaer Legepladsen Venskaber Konflikter Inklusion Sprog og andre læreplans temaer Osv.</p>	
<p>Voksenperspektiv -Hvad oplever de(n) voksne i situationen -Hvad er de(n) voksnes intention -Hvad er det de (n) voksne vil lære børnene</p>	
<p>Børneperspektiv -Hvad oplever, herunder føler og tænker, det enkelte barn mon her -Hvad er det barnet vil her -Hvad lærer barnet mon her</p>	
<p>Medlæring Hvilken utilsigtet læring, både i positiv og negativ forstand, tænker vi kan have fundet sted her</p>	
<p>Selvrefleksion -Hvilke overvejelser over den pædagogiske praksis giver data anledning til Hvad kunne eventuelt gøres anderledes -Undersøg relationerne i datamaterialet - både børn - voksen og børn - børn -Undersøg de fysiske rammers betydning for hændelserne i datamaterialet -Undersøg organiseringen af hverdagslivet betydning for hændelserne i datamaterialet</p>	
<p>Evaluering Hvad Hvornår</p>	

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

Hvordan vil vi evaluere?

Nåede vi målet? hvorfor - Hvorfor ikke?

Kan man som barn deltage i fællesskabet, trods forskelligheder

Er der fokus på læring, det pædagogiske læringsmiljø

Tilpasser miljøet sig barnet

Er der tegn på at barnet føler sig inkluderet i fællesskabet.

Bilag 6.

Smtte model (Skabelon)																					
Tidsramme	Forår																				
<p>Tema.</p> <p>Hvilket af de 6 temaer i læreplanen, relaterer emnet til?</p> <table border="1"> <tr> <td>Personlige kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sociale kompetencer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Krop og bevægelse</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Æstetiske udtryksformer</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Natur og natur fænomener</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sprog</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Børnemiljø</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Psykiske</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Fysiske</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Æstetiske</td> <td></td> </tr> </table>	Personlige kompetencer		Sociale kompetencer		Krop og bevægelse		Æstetiske udtryksformer		Natur og natur fænomener		Sprog		Børnemiljø		Psykiske		Fysiske		Æstetiske		
Personlige kompetencer																					
Sociale kompetencer																					
Krop og bevægelse																					
Æstetiske udtryksformer																					
Natur og natur fænomener																					
Sprog																					
Børnemiljø																					
Psykiske																					
Fysiske																					
Æstetiske																					
Sammenhæng																					
Hvad er udgangspunktet - Hvad er vilkårene																					
Mål																					
hvad vil vi opnå																					
Tiltag																					
Hvad skal skabe ændringer, hvad kræves der																					
Hvem har ansvaret																					
Hvilke handlinger/ aktiviteter skal igangsættes for at nå målet																					
Hvilket læringsmiljø skal tilrettelægges																					

Agerskov Børnehus · Boldershøj 9A · 6534 Agerskov · Tlf. 74 83 35 19 · www.agerskovbornehus.dk

<p>Læring via praksis fællesskab</p> <p>Læring via vejledt deltagelse</p> <p>Læring via direkte formidling</p> <p>Tegn</p> <p>Hvilke tegn viser, at målet er nået</p>	
<p>Evaluering</p> <p>Hvad</p> <p>Hvornår</p> <p>Hvordan vil vi evaluere?</p> <p>Nåede vi målet? hvorfor – Hvorfor ikke?</p> <p>Kan man som barn deltage i fællesskabet, trods forskelligheder</p> <p>Er der fokus på læring, det pædagogiske læringsmiljø</p> <p>Tilpasser miljøet sig barnet</p> <p>Er der tegn på at barnet føler sig inkluderet i fællesskabet.</p>	